

Útvarp og sjónvarp:

Fara at samstarva meira framyvir

— Umhugsa samskipan av valsendingum í framtíðini.

Tænastustøðið hjá almennum fjølmiðlunum í Føroyum hækkaði munandi týsdagin, tá ið útvarpið byrjaði at lýsa við

skranni hjá útvarpinum, og SvF seinni um kvöldið kunngjórði skrána hjá útvarpinum. Ein sera heppin avgerð, sum

bendir á økt tænastumedvit hjá báðum stovnunum. Men bendir hon eisini á neyvari samarbeiði millum út-

varpið og sjónvarpið framyvir?

Jógvan Jespersen, útvarpsstjóri:

— Vit eru samdir um, at samstarva í tann mun tað er gagnligt fyrri báðar stovnar. Eitt nú umhugsa vit tann møguleika, at samskipa valsendingarnar hjá báðum stovnunum í framtíðini. Men veruleikin er tann, at útvarp og sjónvarp tveir so ymisir fjølmiðlar, at samstarvsmøguleikarnir í tí dagliga eru avmarkaðir.

— Hava stovnamir tosað um neyvari samstarv, t.d. tá ið tíðindafólk verða send av landinum?

— Hvørgin av stovnunum sendir tíðindafólk serliga nógv út av landinum. Tá tað er so er tað ofta soleiðis, at teir sum stovnamir senda, hvør í sínum lagi, eru ofta so fáment, at teir hava ivaleyst at gera fyrri sín stov. Vit vóru samdir um at byrja við felags kunning av útvarps- og sjónvarpskranni, tí vit halda at tað er ein fyrimunur fyrri øll. Vit eru eisini sinnadur at viðgera samstarv í tann mun, tað er gagnligt fyrri báðar stovnar, sigur Jógvan Jespersen.

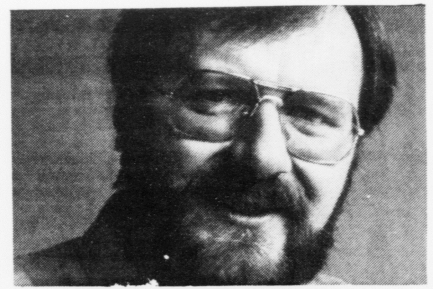
Jógvan sigur eisini, at móttøkurnar til ta nýggju vetrarskrána hjá útvarpinum eru sum heild positivar.

Einki er heldur at ivast í, at fólk fegnast um longri senditíð og fjølbroyttari sendingar.

at tíggitals húsarhald bert í Havnini lógu uttan streym vegna gjaldfalnar skuldir til SEV, men sam-

bært John Danielsen er einki hald í hesum søgum. — Tá ið streymurin verður slitin er ofta talan um fólk, sum sita illa í tí frammanundan. Í nógvum førum flyta hesi fólkini úr húsunum, um tey ikki hava ráð at gjalda el-rokningina, og dømi eru um hús, sum hava ligið uttan streym í hált ár. Tibetur hava vit ógvuliga fá slík dømi.

etj.-

Til Málvin í Sosialinum!

Í Sosialinum tann 30. august reisir «Málvinur» ein spurning, sum ørkymlar mangan, ið fæst við føroyskt mál, spurningin um, hvusu landanøvn eiga at verða bend á føroyskum.

Hann hevur sum so mangur verið varur við tann íva ið er at merkja hjá fólk, ið lesur tíðindir o.a. í fjølmiðlunum, eins og hjá teimum ið skriva bløðini. «Eiga landanøvn at vera kvennkynsorð heldur enn hvørkikynsorð, sum vit eru von við?» spyr málvinurin.

Fleiri av landanøvnum og nøvnini á heimspørtunum enda við -a: Europa, Amerika, Afrika, Somalia, Nicaragua o.s.fr. Eg hugsi, at tann nátturliga málkenslan hjá føroyinginum sigur, at hesi nøvn eru hvørkikynsorð. Tað eitur í ollum Europa, um alt Amerika, hann hevði búið inni í tí myrkasta Afrika.

Nú er tað so, at nógv av landanøvnum hava føroyingar lært á donskum, og tey hava ofta endingina -en, t.d. Italien, Spanien o.s.fr. (men -a finst eisini í summum nøvnum á donskum). Roynet hevur vanliga verið at sleppa undan hesi ending og at finna ein meira hóskaði føroyskan form til hesi nøvn, í skrift um ikki annað. Og eg hugsi, at eisini her er tað ein nátturlig kensla, sum sigur, at nøvnini á hesum londum eru hvørkikynsorð. Tað hevur tí kenst nátturligt at geva teimum somu bending sum hini, eg nevndi, og siga Italia, Spania, Albania, Asia, Australia o.s.fr. Tað skuldi ikki givið tað stóra høvuðbryggði at benda tey. Tey kunnu bendast sum eyga og oyra og onnur veikt bend hvørkikynsorð, tað merkir, at tey eita tað sama í øllum föllum um ferðaðist um alt Italia, hann hevur verið í Spania (ella í

Spanialandi).

Tað, sum kortini hevur órogvad hesa málkenslu nakað, man vera, at onkur hevur viljað bent hesi orðini sum kvennkynsorð (sum islingengar gera). Best kent er tað úr bibliutýðingini hjá Jákupi Dahl; har eitur tað t.d. «úr Galileu» til Júdeu. Møguliga hevur Jákup Dahl ætlað at fáa hesa kvennkynsbending færd inn í føroyskt, men ikki kann tað sigast at hava gingist væl í hond. Tvørturímóti hevur tað eftir minum tykki bert gjørt fløkjuna verri; tað hevur ørkymlað málkensluna heldur enn styrkt hana.

Ti kanst tú siggja sjálvt væl skulaði fólk skriva «í øllum Europu» (øllum visir, at málkenslan hjá hesum skrivara sigur honum, at Europa er hvørkikynsorð, men hann roynir at trýsta eina kvennkynsbending niður yvir orðið). Hvi ikki kennast við egna málkenslu og gera tað so einfalt sum gjørligt: benda hesi nøvn sum hvørkikynsorð?

Og tað skilabesta hevði verið at tikið fylgjurnar av hesum eisini í bibliumálinum og broytt landanøvni har til hvørkikynsorð í eina komandi útgávu. Victor Danielsen gjórði tað. Kirkjan átti at gjørt tað sama og sagt um Jósef, at hann «fór úr Galilea, úr bygdini Nasaret, niðan til Júdeu,» og at Kviriunus var landshövdingi í Sýrialandi heldur enn Sýrialandi.

Mitt uppskot er tí, at vit halda okkum til hvørkikynsbendingina í landanøvnum, «sum vit eru von við» (sum málvinurin sigur): Teir vunnu á Italia, teir spældu móti Rumenia, eg fari til Belgia, teir tosa um londini í Asia, ófriðurin í Nicaragua o.s.fr. o.s.fr.

Á Foroyamálsdeildini, tann 14. sept. 1990

Eivind Weyhe

Stóru almennum fjølmiðlarnir fara at samstarvast meira í framtíðini, eitt nú við at samskipa valsendingarnar. Myndin visir teir báðar kónu fjølmiðlamenninar Jógvan Arge og Jógvan Jespersen, ið skipaðu fyrri valsendingini í sjónvarpinum heystið 1984.

10-15 húsarhald kring Føroyar uttan streym

Talið av húsarhaldum kring Føroyar, sum nú liggja uttan streym vegna skuld til SEV er ímillum

10 og 15, upplýsir John Danielsen, fyrirsitingarstjóri á SEV, fyrri Sosialinum. Nøkur fá av

hesum eru í Havnini, nøkur í Suðuroy og í restini av landinum.

Søgur hava gingið um,